

DOORKLIJK AANPALENDE WETGEVING

Participatiewet

Iedereen die kan werken maar daarbij ondersteuning nodig heeft, valt sinds 1 januari 2015 onder de Participatiewet. Deze Participatiewet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en een groot deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong).

Doel van de wet

De wet is er om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking werk te laten vinden. Nevendoel is meer eenheid te organiseren in de manier waarop mensen een uitkering krijgen, of via re-integratie aan het werk zijn.

Doelgroep

Alle mensen van 18 en ouder die:

- voor 1 januari 2015 onder de Wet Werk en Bijstand vielen;
- een arbeidsbeperking hebben maar niet volledig en voor de rest van hun leven arbeidsongeschikt zijn en die voor 1 januari 2015 geen Wajong-uitkering hadden of in een sociale werkvoorziening werkten.

Kern van de wet

De Participatiewet geeft gemeenten de verantwoordelijkheid voor mensen die kunnen werken maar ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk. Daarbij brengt de wet meer eenheid en duidelijkheid in de manier waarop mensen een uitkering ontvangen of via re-integratie aan het werk zijn.

De Participatiewet vormt samen met de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet een breed wettelijk raamwerk voor het versterken van de eigen kracht en meedoen in de samenleving.

Wie en wat?

De gemeente ondersteunt mensen bij het verkrijgen van werk en werkt hierbij samen met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). (Voor jongeren onder de 27 jaar heeft het volgen van onderwijs voorrang op het vinden van werk.)

Werkgevers stellen zich garant voor 100.000 extra banen in 2026 voor mensen met een arbeidsbeperking en de overheid voor 25.000 banen (ten opzichte van 1 januari 2013). Bij onvoldoende banen treedt, op zijn vroegst per 1 januari 2017, een quotumregeling in werking.

Gemeenten en sociale partners richten in 35 arbeidsmarktregio's werkbedrijven op. Het werkbedrijf vormt de schakel tussen een werkgever en mensen met een arbeidsbeperking die aan de slag willen en organiseert samen met de gemeente 'beschut werk'.

Beschut werk is bedoeld voor mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking zoveel begeleiding en aanpassingen van de werkplek nodig hebben, dat niet van een werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt.

Gemeenten kunnen loonkostensubsidie geven aan werkgevers voor werknemers met een arbeidsbeperking.

Er worden geen nieuwe mensen geplaatst in een sociale werkvoorziening. Mensen die voor 1 januari 2015 een vast dienstverband hadden op grond van de Wet sociale werkvoorziening, houden dit tot hun AOW-leeftijd.

De Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) is alleen toegankelijk voor mensen vanaf 18 jaar die volledig en voor de rest van hun leven arbeidsongeschikt zijn of die voor 1 januari 2015 al een Wajong-uitkering hadden.

Jongeren met een beperking die mogelijkheden hebben om te werken, kunnen bij de gemeente vragen om hulp bij het zoeken en houden van werk en om een bijstandsuitkering.

Gemeenten ontwikkelen beleid over het verrichten van een tegenprestatie door mensen van 18 jaar en ouder die een bijstandsuitkering ontvangen. In een verordening regelen ze de duur, omvang en inhoud van de tegenprestatie.

Jongeren onder de 18 jaar hebben geen recht op bijstand. Voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar wordt bij de toekenning van bijstand een plan van aanpak gevoegd. De jongere krijgt begeleiding bij het uitvoeren van dit plan. Ook geldt voor hen een wachttijd van vier weken na aanvraag van bijstand.

De gemeente kan een leerwerktraject bieden aan jongeren van 16 of 17 jaar die nog leerplichtig of kwalificatie plichtig zijn, en aan jongeren van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Financiering

Gemeenten krijgen jaarlijks een bedrag om de kosten van de loonkostensubsidie te bestrijden en voor het toekennen van algemene bijstand en uitkeringen aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en voorheen zelfstandigen. Daarnaast ontvangt de gemeente een uitkering op grond van de Wetparticipatiebudget.

Meer weten? Kijk op www.vng.nl, www.uwv.nl, www.rijksoverheid.nl

WET LANGDURIGE ZORG (WLZ)

Wat regelt de Wet langdurige zorg?

De Wet langdurige zorg is er voor mensen die de hele dag intensieve zorg of toezicht dichtbij nodig hebben. Bijvoorbeeld ouderen met vergevorderde dementie of mensen met een ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking.

Doelgroep binnen het jeugdstelsel

Om welke kinderen en jongeren gaat het? Kinderen en jongeren tot 18 jaar met meervoudige beperkingen of een (zeer) ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking. In termen van zorgprofielen zijn het kinderen en jongeren met VG 4 en hoger, LG 2, LG 4 en hoger en ZG 2 en hoger.

Kern van de wet

Mensen blijven zo lang mogelijk thuis wonen met behulp van hun sociale netwerk en/of ondersteuning van de gemeente. Pas als ze dat niet meer kunnen en dag en nacht intensieve zorg en toezicht nodig hebben, kunnen ze aanspraak maken op zorg uit de Wet langdurige zorg.

De wet regelt de langdurige, intensieve zorg die tot 2015 onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) viel. Alle andere vormen van zorg uit de AWBZ zijn ondergebracht in de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of de Zorgverzekeringswet.

Wie en wat?

Er is een integraal zorgpakket, met de optie het pakket via een persoonsgebonden budget of in natura uitgekeerd te krijgen.

De meest voorkomende soorten zorg zijn: verblijf in een instelling, persoonlijke verzorging, verpleging, begeleiding en behandeling.

Om zorg te krijgen, moeten mensen een indicatie aanvragen bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ beoordeelt of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden van de wet. Wanneer de aanvrager recht heeft op zorg, bespreekt het CIZ wat de aanvrager zelf wil en kan doen en welke hulp er al is van familie, vrienden of burens. Op basis van de verzamelde informatie stelt het CIZ een zorgprofiel (voor 2015 zorgwaartepakket genoemd) op over de aard, inhoud en omvang van de benodigde zorg.

Ruim dertienduizend mensen, waaronder ernstig meervoudig beperkte kinderen, die een extramurale AWBZ-indicatie hadden en veelal intensieve zorg thuis krijgen, gebruikten eind 2014 hun overgangsrecht.

Hierdoor vallen ze onder de Wet langdurige zorg in plaats van onder de Jeugdwet, de Wmo 2015 of de Zorgverzekeringswet.

De verbinding
onderwijs-jeugd

Het ministerie van VWS besloot in juni 2015 om het overgangsrecht met een jaar te verlengen tot 1 januari 2017. Het overgangsrecht wordt verlengd om het CIZ meer tijd te geven om te beoordelen of de mensen die gebruik maken van het overgangsrecht voor onbepaalde tijd in aanmerking komen voor zorg op grond van de Wet langdurige zorg.

Onderwijs en langdurige zorg zijn eenvoudiger te combineren omdat in de Wet langdurige zorg onderwijs niet langer als voorliggende voorziening wordt gezien.

Meer weten? Kijk op www.vng.nl, www.ciz.nl, www.rijksoverheid.nl

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO)

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo2015.

Doel van de wet

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Het gaat bijvoorbeeld om:

- begeleiding en dagbesteding;
- ondersteuning om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten;
- een plaats in een beschermde woonomgeving voor mensen met een psychische stoornis;
- opvang in geval van huiselijk geweld.

Kern van de wet

De Wmo2015 is geen decentralisatie. De wet bevat wel meer en andere verantwoordelijkheden voor gemeenten. Zo zijn gemeenten verantwoordelijk voor ondersteuning en begeleiding.

Doel van de wet is het verminderen van langdurige zorg en het organiseren van een vraaggericht aanbod, dicht bij de burger.

Wie en wat?

De gemeente onderzoekt wat de situatie is van mensen die zich melden met een vraag om ondersteuning. De gemeente stelt vast wat iemand zelf kan, hoe de omgeving kan ondersteunen en welke ondersteuning iemand al krijgt vanuit andere wetten en besluit vervolgens over toekenning van ondersteuning.

De gemeente biedt algemene en maatwerkvoorzieningen.

Voorbeelden van algemene voorzieningen zijn boodschappendienst, het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis), een ontmoetingsruimte voor mensen die eenzaam zijn, maaltijdverzorging, maatschappelijke opvang, of hulp aan buurthuizen en verenigingen.

Een algemene voorziening is vrij toegankelijk.

Voorbeelden van maatwerkvoorzieningen zijn vervoer, individuele begeleiding, beschermde woonplek, dagbesteding op maat, huishoudelijke hulp, rolstoel, ondersteuning door mantelzorger, of aanpassingen in de woning. De maatwerkvoorziening is aanvullend op wat iemand zelf kan bijdragen.

Ondersteuning kan geregeld worden via het persoonsgebonden budget of via zorg in natura.

De extramurale begeleiding (inclusief dagbesteding), kortdurend verblijf ('logeren') en persoonlijke verzorging samenhangend met begeleiding voor volwassenen vanaf 18 jaar zijn overgegaan van de AWBZ naar de Wmo2015.

De wet verstaat onder maatschappelijke ondersteuning:

- bevorderen van sociale samenhang, mantelzorg en vrijwilligerswerk, betere toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, en het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
- ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving;
- bieden van beschermd wonen en opvang voorspecifieke groepen.

Gemeenten moeten cliëntondersteuning beschikbaar hebben voor mensen met een beperking.

Cliëntondersteuning kan in alle levensfasen en op alle levensterreinen aan de orde zijn en geldt ook voor jeugdigen die onder de Jeugdwet vallen.

Er is een overgangsrecht. Dit betekent dat mensen met een indicatie die doorloopt in 2015, de uit de indicatie voortvloeiende rechten en plichten behouden tot het einde van de indicatie, maar uiterlijk tot 1 januari 2016. Voor mensen die in een beschermde woonvorm wonen, geldt een overgangstermijn van vijf jaar.

Doelgroep

Kwetsbare burgers vanaf 18 jaar, met name ouderen en mensen met een somatische aandoening, een verstandelijke, lichamelijke en/of zintuiglijke beperking en/of een psychiatrische aandoening.

Financiering

In de meicirculaire van 2015 meldt het ministerie van Binnenlandse Zaken dat de gemeenten in 2015 tot en met 2018 jaarlijks 25 miljoen euro minder krijgen dan in 2014 is begroot voor hun taken uit de Wmo. Dit heeft te maken met het feit dat ruim dertien duizend cliënten eind 2014 gebruik hebben gemaakt van hun overgangsrecht en van de Wmo en de Jeugdwet naar de Wet Langdurige Zorg zijn gegaan.

De verbinding
onderwijs-jeugd

Vanaf 2016 zal het budget voor de gemeenten voor hun taken uit de Wmo gebaseerd zijn op de uitgaven in 2014 in plaats van, zoals eerder afgesproken, de uitgaven in 2013. Dit heeft voor de hoogte van de budgetten geen gevolgen. De gemeenten krijgen van 2016 tot en met 2018 in totaal jaarlijks 4,8 miljard euro voor de taken uit de Wmo.

Gemeenten mogen voor de ondersteuning die zij bieden een eigen bijdrage vragen.

Meer weten? Kijk op www.invoeringwmo.nl, www.rijksoverheid.nl, www.vng.nl